

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. . . . . 2 céntims.
 Fòra de Palma » . . . . . 2 1/2 »
 Números atrassats » . . . . . 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent á sa flauta.

S'envian es números á domicili, tant á dins Ciutat com á ses Viles, pagant per adelantat á s'Administració (Cadena de Cort n.º 11), 1 pesseta á conte de 16 números.

SA PROCESSÓ DEL CORPUS.

De despuysahí ensá, Madò Maria ja té emblanquinats es baxos de sa botigueta y ses branques d'es portal. Axò heu fa tres pichs cad' any: pera Nadal, pe'sa festa de carré y p'el Còrpus, qu'es coneguts hey van á veure passá sa *processó*.

Còm que sa botiga fa cantonada y té dos portals, un á cada carré, Madò Maria té casséua ple de gent. Tota quanta cadira hey ha, ja l'ha treta, y encara no basta. Es qu'han arribats tart, haurán d'está drets. Sa d'es capsal d'es llit y tot, ja los ho ha treta ran d'es portal, y encare arriban amigues y conegudes de Madò Maria.

Son les cinch tocades. Sa processó encara estará un'hora á sortí; però de dalt á baix d'es carré ja no hey ha un llòch buyt. Dues fileres de gent asseguda umplen es baxos. Tots es balconcs oberts de pint'en ample dexan veure cortines y cels-rasos. Amunt y avall van p'es carré jovensans amb sa vergueta; atlotes amb sa *umay*, que duen tot es cantarinet demunt; menestrals de mans gròsses y morenes, amb tota sa levita que los plòra, y qualcun de vey que tal dia còm vuy passetja sa *xistera* de tres pisos y terrat, aygo de font y de pou.

En Quietano y En Pepito, en còs de camia, passetjan sa senaya, ansa per ansa, y cridan un pich per-hòm: *¡Vellanes torrades!* Més amunt senten s'horxatero de sa: *¡Fresca!*... Un n'hi falta. *¿Còm axí no ha comparegut?*... *¡Qué tal!* *¿el sentiú?* Ja deya jò que no faltaria es valencianet:

*El cacavero
 Ven cacavets,
 Mesureta plena
 Y caramullet.*

Ja vénen es soldats de tròpa, y es majó los dexa compartits p'es carré, un á cada banda, de deù en deù passes.

Are comensa á havernhi de truy de bòn de veres. Es carré s'embossa desyare: ses criades penjan p'es balconcs es domassos vermeys y gròchs: ja son

passades ses parròquies amb sos capellans, blanquets y creu alsada: un músich amb s'*esturment* devall es bras fa via y sempentetja tothòm, per pò d'arribá tart; alsan campanes... Callau, escoltau,... còm que ja senten es *tum, tum*, des tambós. Si qu'heu son. Are vé sa processó.

Es cavalls que van devant fan traquetetx de ferradures demunt s'empedregat. ¡Ja'u son gròssos, vists de pròp! Justament no han tengut altre llòch ahont aturarse més que su-aquí devant. Es nins y ses donetes se retgiran, á cada pèu que mouen; s'axécan de sa cadira, s'estreñen y reculan cap á sa paret: ¡alèrta á n'aquest cavall que fá capades y esquits de sabonera! Feys via, si voleu. Are recula: meèm si hey haurá una desgracia... No: ja caminan.

—Gracies á Déu, que son passats. Tornau compòndre ses cadires.

Derrera es tamborés, vé es capellá amb sa bandera gròssa. Sa capa blanca li baldetja, y li tomba massa pe's esquena. Mirau aquests nins, si hey van mudats y rissadets. Vat'allá En Tomeuet, vestit de blanch, que tira confits. *¡Dios, maco!* alèrta á ferte gotes de cera.

—Are vé Sant Isidro llauradó. Mirau si'n du de verdesca: y aquests amos de l'Horta que l'acompañan, tots amb calsons en bufes: ¡ja'u son de hònes taves! Podrán está més satisfets, enguañy, amb ses brusques qu'han caygudes.

—¿Que son aquests tants d'atlots pagesos? Ah! ja'u vetx: es seminaristes *nòbles*. Aquesta confraria amb sos ciris tan gròssos es sa Germandat de Sant Francesch. Axò son es de la Sapiencia: ò no hi van tots, ò son tornats pòchs ferm. ¡Ja hi van ben mudats y ben tractats aquests señoretos qu'are passen! tots deuen essé de casa qui pòt: fa *polit* aquex flòch blau tan ample, penjat p'es còll amb sa medalla: miraulosvos: son es *Lloíssos*.

—¡Gès! mira Sant Agustí: ¿y còm axí li han llevat s'heretje?—Contenta n'estich: á mi'm feya passá pena.—Are vé la *Poríssima*: però no es aquella tan preciosa de ses *fiyes*: ò li deuen havé

mudat es vestit: passemli un'Ave Maria.

—Are vénen es militars, majós de tròpa. Avuy n'hi ha pòchs: dilluns, á sa processó de Sant Miquèl serán més molts. Vat'aquí ses Pàrroquies: Sant Nicolauet va devant. ¡Heu es hermosa aquesta creu de Sant Miquèl! Axò son es dotze apòstols, amb ses casulles totes brodades d'òr. Derrera hey van es canonges. ¿Sentiú canonades y n'Aloy? Sa música toca sa marxa real. Arrecounau cadires; ajonoyauvos tothòm: digau *Crech en un Déu*, que vé *NOSTRAMO*.

Moment solemne: entre niguls d'encens y escampadissa de flors, passa sa custodia devall *palio*. S'himne que cantan es primatxés, ses armonies de sa música, es sò agut de ses cornetes, ses campanades y es trò d'es canons, forman un conjunt imponent que no més sòl sentirse un dia á l'any: es dia del Corpus.

Sa processó es passada. Derrera es soldats que li fan coua, vé es truy y es sempentetx de sa gent que s'empeñy y s'atropella per tornarla veure passá. Ses criades amb sa manta en revòlt y ses faldetes, blaues son ses qui més empeñen.

Passat es truy, Madò Maria torna entrá ses cadires, ròda sa clau, y s'en va amb sa cuñada, sa nina y ses conegudes á veure entrá sa processó.

Es horabaxa de tot, y vé sa fosca. Ses señoretas empiulades están que no pòden pús, de trescá amb ses botetes nòves que los rebentan es pèus, y ténen es bras adolit d'atrossarse es rossegay.

Però axò no vòl dí que no hajan d'aná á n'es Born, á ferhí quatre vòltes, á doná y rebre sempentes y colzades, á esquinsarse es vel, y á dursen un esplet de trepitjades. Sa gent de gust, sa gent devertida no s'atura per tan pòch. Y sobre tot, derrera una trepitjada, derrera una sempenta ó un esqueix en es vèl, compareix un enamorat. No hey ha desgracia que no tenga ventura.

Dins Can Bartòla, dins Can Solé y á ca'n Juan de s'Aygo no hi pòren aficá una guya. Renòu de tassons y cuyeretes, mansbelletes d'ets impacients que

ténen caló y sa boca axuta, es mossos y criades que amb palanganes plenes de concèrt demanan llicència, esclafits de taps de gasseoses; convèrses y riayes; tots aquests renous mesclats uns amb sos altres, també forman un truy capàs de maretjá y de llevá sa sed á n' es qui no ténen es cervell à pròva de bomba.

Però, ¿qu' hem de fé, si avuy es el *Corpus* y no vé més qu' un pich cada any? A les deu ó les onze d' es vespre, la gent se retira, cadascú à ca-séua, es veys esbrahonats y adolits, y es joves acalorats y mitx retuts de tant de corre la gandayna. ¡Amb aquin gust, en aquella hora, tothom se trèu es calsat nou y es tèrn hò, y se pòsa per dins casséua allòure, amb ròba veyá y sabatilles!

Y apesá de s' incomodidat y es cansament, tothom roman content y aconhortat; arriba à s' acabament de sa festa amb bon delit, y se despedeix del *Corpus* amb un:—Molts anys, amb salut y alegríá: que l' any qui vé la tornem veure.

GORIET.

SA PROCESSÓ DE SA MOXETA.

—¡Señó! Vostè m' ho dirá.
¿Qu' es axò de sa *Moxeta*
Que 'vuy à la Sèu se fá?

—Axò es còsa, Francineta,
Qu' es molt llarga de contá.

Més, abans de dirte qu' es
Vuy sebre perque 'u demanes.

—Perque m' ha dit Doña Aynés
Qu' hey vaja y no diga res;
Y jò d' anarhi en teuch ganas.

—¡Ay, Aynés! Bòna l' has feta,
Descubrint tan gran secret
A una criada pòch discreta.
Ja hey estarà satisfeta
Si arriba à pillá es negret.

—¿Quin negret diu? Que m' ho cont.

—Un negret qu' hey ha à Son Quint,
Dins una còva à s' enfront,
Qu' está des pèus à n' es front
Masell de dobles de vint.

Y han d' essè pe' sa nineta
Qu' à n' es negret trèga un uy
Amb s' arpa d' una moxeta
Qu' haja anat enflocadeta
A sa processó de 'vuy.

—¿Y axò es cèrt, Señó? No 'u crech.

—¿No 'u creus? ¡Que 'm fá à mí! No 'u cregues.
Ja vetx que no farás tech...

Tant cèrt es còm cèrt qu' es sech
Aquest trispòl qu' are fregues.

—¿Y no me diu cap mentida?

—No 'n mancava altre qu' un jay
Qu' está per finí la vida
Mentís à la descosida.

Jò no 'n solech dí cap may.

—Però, hòno. ¿Ydò; còm es
Que cap atlòta fins ara
Haja pogut ferli res?

¿Ni aquest tresò li haja pres
Colcú? Jò 'u tròb còsa rara.

—¿Còm es? Perque está encantat
Desd' es temps de sa Conquista;

Y una fada el té fadat,
Y l' está guardant un gat
Que tira fòch per la vista.

—¿Y cap atlòta ha pogut
Dú en processó sa moxeta?

—Moltes hey han concorregut,
Però totes s' han retut
Perqu' els ha fet pò en *Creueta*.

—¿Y qui es aquest?—Un qui 's creu
Que será séu es tresò,
Perqu' es pensa esserne hereu.

Y es passetja amb una creu
Dins la Sèu sempre fent pò.

—Cap mica à mi m' en farà.

Totduna qu' aquest atlòt
Guapa 'm veja, bavará.

Jò 'l tench de fé enamorá.

—¡Cá! Ell es vey y sacerdot.

—Ydò, guisarém es peix
Amb altre casta de salsa.

Perque en processó me deix
Amb sa moxeta per feix,
Faré sa bèata falsa.

Y aniré à rapá ets altás
Amb sa moxeta devòra:

Y si pren tabach p' es nás,
Un pòt n' hi daré ben ras
Perque no 'm trèga defòra.

Sa moxeta s' assoleya
A un reconet de sa clastra.

Ja l' agaf per una oreya
Que Doña Aynés ja apareya
Sa més hermosa canastra.

Vina aquí, te rentaré.

Mix, mix; moxeta. Mèu, mèu.

Sa còua t' enflocaré

Qu' has de fé es primé papé
Decapvespre dins la Sèu.

¿Señó! Que me don floretes
Per ferli un lletet hermós.

¿Señora! Que me deix vetes
Borles, flòchs y banderetes
De cent castes de colós.

Aré 'm posaré es gipó

Y es rebosilló de randa;

Sa saya que tench milló,

Y aniré à sa processó

Amb sa canastra à la banda.

—Que no 't cayga sa moxeta.

—La duré amb ses dues mans.

—Ves alèrta à n' en *Creueta*.

—No tenga ansia, señoreta,
May m' han fet pò es capellans.

—Francineta! ¿Y perque vens
Tant prest de sa processó?

Tú 'n tornas trista. ¿Que tens?

—¿Que vòl que tenga, Señó?

No 'm som devertida gens.

—Contamós que t' ha passat

Per tení tanta malicia

Y dú es cap tan ulsurat.

—Que vostès m' han enganat

Perque som una novicia.

¿Y jò més beneyta y pura

Que totduna tot m' ho bech!

—Més, ¿no veus, santa criatura

Que sa téua beneytura...

—Que no 'm predich; que no 'l crech.

—Ja vetx sens' esserhi estat

Que 'n *Creueta* t' ha fet pò.

—¿Señó! M' escolt. No s' enfat.

M' ha de dí sa veritat.

Ley deman de tot bon cò.

—La veritat te diré

Còm si estás per à morí.

—Ydò. M' han dit es fossé

De la Sèu y es campané,
Que vostè se riu de mí.

—Jò may me rich de ningú:

De tú, manco, Francineta;

Però es ben cèrt y segú

Qu' amb ses ninetes còm tú

Fan broma de sa moxeta.

—Ydò si aquesta vegada

M' han embroinada per nina,

Are estich desenganada;

Y ha de sebre qu' he tornada,

Desde 'vuy una fadrina.

Per segon pich li deman:

¿Perque 's diu de sa moxeta

Sa processó que 'vuy fan?

—Ja que pretens essè gran,

Jò t' en contaré la neta.

—La prima en vuy sebre bé

Còm si heu sentís dalt sa tròna.

—De tot, la prima 't diré.

Y si escoltas còm à dòna

Jò còm hòmo 't parlaré.

Vivia un temps una dama

Que de llinatge era *Moix*,

Casa rica y de gran fama;

Y d' aquesta nòble rama

Ella n' era es derré goix.

Es moix torná moxa un dia;

Y còm era menudeta

Sa gent que tot heu batía

Amb un nòm, la conexía

Per la señora Moxeta.

Era fadrina y veyarda,

Tenia molta de renda

Desde Sólle à Binifarda,

Y en que no fos gens gallarda,

Ja heu era sa séua hasienda.

—¿Tanta riquesa! ¡Axò es sòrt!

—Tota sòla. Mira tú.

Y sentí que tòcan fòrt

A ses pòrtes de la Mòrt;

Y no poderse 'n ho dú.

—Ca-séua devia está

Sempre plena de parents

Y d' amichs, harret en má,

Per consegú s' heretá

Cualque còsa de 's séus bens.

—¿Figura 't!... Quant se moria

Vá encarregá à n' es confés

Que 's cuydás per òbra pía

De que cad' any aquest dia

Processó solemne es fés.

Y quant vá sebre tothòm

De l' òbra pía la neta,

Y es perque de tot, y es còm,

Totduna vá aplicá es nòm:

«Processó de na Moxeta.»

Si à essè de dònes exemple

Desde 'vuy estás resòlta,

Lo qu' es aquest mon contempla;

Y amb cap moxa dins un temple

No hey tornes entrá cap vòlta.

—Pòt sè qu' un' altre vegada

M' en hi torn.—¿Aquesta es bòna!

¿No dius que ja t' has tornada

Una fadrina acabada?

¿No dius que vòls essè dòna?

—Será, señó, si p' el cas

Arrib à fé cabra-coxa

De festetjá amb en Tomás.

Llavò seré jò sa moxa,

Qu' hey menaré quant m' hi cas.

UN ESTUDIANT MODELO.

Que En Guiemet, aquell atlòt de qui parlava L' IGNORANCIA, surta un estudiant aprofitat, no es gens d'estranya. Afañat en s'estudi passa es dies y ses setmanes, y aquesta llavó que 'vuy sembra en terra tan ben conrada, li tornarà un dia es cent per ú en gran ganancia.

Però que puga dí lo mateix d'es méu amich en Ròch Roca y Rebassa de la Malfeneria, vago superlatiu, son figures d'altre sostre.

En Ròch, *acursá* en aquell temps de tanta llibertat (temps qu'añoran ets estudiants malfenés) unes quantes assignatures, surtintne bé per xamba, que de xambes s'en véren moltes; ha passat vuyt añs sense torná obrí un llibre, y are s'ha aficat dins es caparròt prende es Batxillé, pensant trobá ses pòrtes tan ubèrtes com hey estavan llavó que tot anava à lloure.

Y de veres qu'es de plañe, perque en el dia axò de prende es Batxillé no 's com qui bufá y fé ampolles.

Y no vos penseu qu'en Ròch no haja estudiant de *firme*. Si en Guiemet repassa en sa boca, en ses cames, en so cap, en ses oreyes y en tot es còs, en Ròch, estudiava en tots es sentits y en totes ses potències. Y sino, mirauvos es mòdo.

De petit, havia après molta *lletra*.... *menuda* y quant entrá à Montission, en pòch temps sabé sa *Gramática*... *parda* p'es caps d'es dits. De *Geografia astronòmica* no 'n parlem; s'acursá la vista de tant de mirá estels... amb cova, y conexia molt bé ses *estrelles* que corren la gandaina. Per ventura si li haguessen preguntat sa situació d'un pòble y es séus vesins, hauria quedat en sa boca tancada, però axò si, vos hauria dat ses fites ben netes d'ahont estavan es millós cafetins, es número de perdularis qu'allá s'arreglavan y es *comèrs* que estava més en bòga.

Demostrantse en Ròch gran matemàtic, *sumava* vegas y més vegas, y *restant* qualque pesseta de ca-séua, *multiplicava* es vicis y ses costums dolentes, à molts de *primos* los xupava ses *rèls* de ses butxaques; y entenia fil per randa sa *regla de compania de tresillo*. Retòrica no ni feya falta y per *arguments lògichs* se servia des puñs. Quant arribá à *Física*, ja era un hòmo acabat. Es villá li servia per esperimentá sa *elasticidad* de 's marfil; es *vapor* el duya casi sempre dins es cap y l'encenia amb tanta fòrsa, que li sortia per sa boca en forma de llamps y fletomies. Per *termómetro* tenia sa bossa, y sa cara de son pare moltes vegades, à manera de *barómetro*, li pronosticava tempestat desfeta, acompanyada de qualque calabruxada d'esclafits qu'el dexavan escarrufat. Estudiant *Química*, arribá à conexe si era un duro

bò ó fals, y qu'es *gas* dèu teni fòrsa perque fá botá es tap de ses gaseoses.

Progressant de cada dia, sa matriculá à Historia natural, amb tant bones disposicions qu'amb ell mateix poria estudiá s'*esqueleto*.

Pareix qu'aquesta ciència li agrada-va moltíssim, perque tractant d'animals li anavan per ses séues; y en pòch temps aprengué d'aquells mòdelos tot quant li mancava per essè un vertadé irracional.

Amich de sa fosca com sa rata-piñada y més caparrut qu'un ase vey, se passetjava estufat just un indiòt y barayadís com un gall inglés.

En ses còses bones sa travava com un escarabat en mitx de borres: es grins feyen niu dins es séu cap, era pesat com una mòsca, y dexava aná més verí qu'ets escorpins; filava embuys com ses arañes filan terañines per embolicá mosquits; era aferradís com sas paparres y xupava com una sangonera.

Axò es s'estudiant mòdelo que se vòl fé amich méu perque sab que jò tench un pòch de hò amb sos qui l'han d'examiná. Però ¡ja hey vá errat! Jò en llòch d'empeñarme per ell, he volgut pintá es séu retrato demunt L' IGNORANCIA, perque tothòm el conega y sápia lo que mereix aquest benaventurat Ròch Roca y Rebassa de sa Malfeneria.

CAPISTRANO.

XEREMIADES.

Axò es un cas succehit no fa gayre temps à casa d'un pastó.

SA MADONA.—He posat s'aygo à sa llet, perque sent es lleté qui vé à cercarla.

SA FIYA.—Mumare, jò ja n'hi havia posada.

L'AMO, (*de dins es sestadós*).—Are vé es lleté; no poseu aygo à sa llet, que ja n'hi ha.

ES PASTÓ, (*surt tot de pressa*).—L'AMO, à sa llet ja hey ha aygo; ley he posada quant he muñit.

ES LLETÉ.—Si un hòmo no hi pòsa dues terceres parts d'aygo, no hi guañares; ¡ja heu veurém! (*y n'hi posa*.)

¡Allò va essè una llet ben batiada! Fortuna que ningú li fé sa pròva.

**

Escoltau dos tamborés de la Sala devés el cò de la Sèu, un pòch abans de sortí sa processó del Còrpus.

Es tamboré majó:—¡A posarse es guants!—Ell los se pòsa y es manats malavetjan fé dos doblés de lo mateix.

Un tamboré menó: (advertint à n'es majó).—Perdonau: Vos duys es de sa ma dreita à sa ma esquerra...

Tamboré majó:—¡No fa res! jò tant sé dú es garròt amb sa dreita com amb s'esquerra.—

Un que los mirava, esbutzantse de riure:—Conech un alcalde p'es mateix estil d'aquest tamboré majó.—

(*Por supuesto*, axò passá devés l'añy 1820; perque lo qui es ara, es tamborés saben tant com ets alcaldes ahont ténen sa ma dreita.)

**

Diuen que s'Ajuntament de sa Pobla, envejós de Manacò y Pollensa, y per dona pròves de civilisació, va darrera publica unes *Ordenances de policia urbana*.

Suposam que, si aqueix pensament s'arriba à pòrt, no hey mancará un article que poch més ó manco dirá axí:

«Article tants. Se prohibeix fé fogarons y moure saragates, avalotant es pòble su-ran de l'Iglesia, maldement s'Autoritat civil regal sa lleña.»

Donam s'enhorabona à n'es poblés per lo disposts que están à millorá sa séua bona fama.

**

Dins Ciutat hey ha cases que ténen ses estables amb finestres que miran à n'es carré y à flò de terra. Tot axò no vòl dí res. Però, sia per falta de netejarles sovint, sia perque son massa acubades, lo cèrt es que exhalan un tufo capás d'entabaná à n'es qui passen ran de ses finestres.

Valga per avis d'ets amos y seños y d'ets encarregats de fé cumplí ses ordenances municipals; pues mos sabria greu havè de estampá ses entresseñes d'aquests *establiments insalubres*.

**

S'Ajuntament d'un pòble de Mallorca, (que no importa anomená) trobantse un poch al baix, (es s'estat normal de tots ets Ajuntaments) ha resolt obrí una matrícula p'es cans y ferlos pagá una contribució anual *cad' any*, (s'entèn: à n'es séus amos.)

Si ses cuòtes que se ficarán son mòdiques y proporcionades segons sa casta de cans, aplaudim s'idèa; pues es de rahó que un cá de hòu ó un de Terranova, pach molt més qu'un cá de pastó ó un cá llebré.

Amb axò havia de pensá s'Ajuntament de Ciutat; y si en posás un'altra de contribució demunt es moixos y es *gats*, por pòca que fos, encara li treuria més que sa des jornals à n'es camins.

**

Segons una carta publicada à un des diaris de Ciutat, pareix que à Felanitx no hey ha bagut ni un sòl mòrt desde es dia 19 d'Abril fins es dia 24 d'aquest mes de Matx qu'are acabam.

Pareix impossible, à un pòble de 11 ó 12 mil ánimes. ¡Y axò qu'hey ha sèt ó vuyt metges!

A n'aquest pas, se veu qu'es felanitxés tractan de ferse immortals; y per axò serà que d'alguns añys à n'aquesta

part axamplan tant la vila.

¿Seria cosa qu' haguessen comensat à emprá aquell remey, de menjá tantes llimones cada dia, que per no morir-se may aconsejaya un sabi d' Alemanya?

Enviem s' enhorabona à n' es felanitxés, y los prometem, nòltros que tenim cert apego à la vida, que si aquesta feta dura d' aquí à n' es vermá, aplegam es trastets, fugim de Ciutat y traginam à Felanitx sa redacció de L' IGNORANCIA.

Desd' are comensarém à está à la mira.

* *

Dins s' entrada de la Sala, despues d' una Sessió.

—¿Que dimitim també? Axò fá ets alens...

—Hòmo,... tenguem un pòch de paciència... ell no hey ha motiu.

—¿Sabs lo que jò vetx? que no hey ha cap diari que no mos ajud á bé morí. ¡Dexemhó en banda!

S' impenitent pren s' ayre d' *En Marcello* d' ets *Hugonots*, y canta á mitja veu:—«No... no, no! No... no, no!... No, no, no, no-no!.. ¡jamay!»

¡Axò es tení coratje!

COVERBOS.

¿Heu sentit à dí may si hey hagué un any que Nadal, La Creu y el Còrpus varen caure un meteix dia?

Ydò voréu que à la Sèu hey havia per temps un escolá qu' havia nòm Nadal; y es dia del Còrpus à sa processó era ell es qui duya sa creu parroquial.

Vé que se distrèu un pòch, mirant es domassos gròchs y vermeys de p' es balcon, travela, cau, y escolá y creu romanguèren en terra en mitx d' es carré tan llarchs còm eran.

Ydò justament aquest any va essé que succehí lo que vos he dit abans: que Nadal, el Còrpus y La Creu varen caure un mateix dia.

* *

Un altre any, es dia del Còrpus plogué fòrt ferm.

Un jovensá que en tal dia havia estrenades unes botes de xaròl per aná à la Sèu y à veure passá sa processó, s' en dugué una reñada ben fòrta de son pare, perque amb sa bañadura ses botes de xaròl se varen restreñe tant, que les tengué tudades y no les va poré du pus.

No res: allò passá.

S' any que vengué devant, va torná ploure, es dia del Còrpus: y ell, qu' havia d' estrená un vestit nou y un paraygo, s' en aná à la Sèu tot enllestít, però se cuydá molt bé de no prende es paraygo.

¡Còm axí! ell arribá à ca-sèua amb un bon pop, sense un fil de ròba axut.

Y quant son pare li reñava, ell contestá ben aviat:

—Ja sé jò lo qu' he fet. ¿Volíau que enguañy amb so paraygo me succehís lo que antañy amb ses botes? ¡Una y òli, fraret! A mí no'm pescan dues vegades!

¡Ay ydò!

* *

Uns sabatés volguèren riurese d' un sollerich, y li diguèren:

—Mestre l' amo, ¿sabeu siulá?

—Més que vòltros.

—Meèm.

Es sollerich se posá à siulá, però molt petit, que casi no'l sentian.

—¿Y axò es tot quant sabeu? (va dí un d' aquells;) ¡siulau més fòrt!

—No hi vetx una necessitat, (los respongué;) axò seria hò qu' es bestia estás molt enfòra.

* *

Una vegada, un hòmo qu' havia perdut es kirieleu y sa xaveta, se volgué matá. Per sortirne amb la séua, resolué penjarse, desapararse un tir, prende vereno y negarse. Còm de *facto*: se posa un paquet de mistos dins una butxaca, una pistola dins s' altra y un cordell amb sa má, y ja's partit de cap à un peñal molt afuat, ahont hey havia un pí que guaytava à plom dins mar.

Quant va essé allá dalt, fá un dogal, el se passa p' es còll, ferma s' altre cap de còrda à n' es pí, s' engoleix es paquet de mistos, alsa es martell de sa pistola, pega revinglada per avall y se despara, tot amb un pich.

¡Vòltros creureu que sa bala va tayá sa còrda y ell va pegá dins má! Lo regulá era que morís negat: però un llahutet de pescadós, que l' havian vist caure, s' hi arrambá y el pujá à bordo. Còm l' hòmo havia estat à temps de pegá unes quantes tamborinades d' aygo salada, vomitá per llarch, y amb axò es mistos li sortiren abans de ferli efecte.

Y per aquest estil se va salvá un suícida que tot amb un pich, se dava la mòrt de quatre maneres.

¡Qu' es de bona veritat que ningú se mòr fins que Déu vòl!

* *

Un pagés que venia d' es Mòll, llengá, caygué y pegá una esquenada.

Llavò s' en entrá dins una taverna, (segurament per estopetjá es còp), y mentres se dolia d' es mal que s' havia fet y se gratava s' esquena, un menescal li demaná:

—Digau, germá: ¿ahont vos heu fet es mal? devés ses vértebres?

—¡Ca! no señó, (respongué es pagés:) devés sa font de ses Tortugas.

* *

PERROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—Un escrit sense punts ni comes no fa sentit.

SEMBLANSES.—1. En que té entradós.
2. En que pega.
3. En que passan aviat.
4. En que pica.

QUADRAT.....—Vaca-Amor-Cost-Artá.
PROBLEMA.....—Un 29, s' altre 21 y s' altre 12.
ENDEVINAYA.—Un costipat.

LES HAN ENDEVINADES:

Totes:—Pere Pexet, Papuys y Lau Tibicriste.
Sèt:—Un Punxa engegat, K. D. T., Un Pollen-sí y Vauma Poma.

Cinch:—A. C. I. T., Pera Pera, Dos Tranquils, Un Catòlich y Un Sabatè en dilluns.

Quatre:—Leon y Un Suplent.

Y una no més:—M. Argenté y F. Esperansa.

GEROGLIFICH.

PORTA PORTA
PORTASSA CALAIX

ORONELLA MALALTISSA.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s' assembla un cup à un fumadó?
2. ¿Y una festa de carré à una tafona?
3. ¿Y una òliba à un operista?
4. ¿Y un clavell à un bòu?

BATZOL.

TRIÁNGUL DE PARAULES.

Omplí aquests pichs amb lletres que llegides de través y diagonalment, digan: sa 1.ª retxa, una cosa que pòt doná molta alegria ó molta pena; sa 2.ª una planta; sa 3.ª lo que val còm un òu un sòu; sa 4.ª un animal y sa 5.ª una lletra.

MESTRE COLON.

PROBLEMA.

Preguntant una señora à un' altra quants de ventays tenia, li respongué:—Tench el triple de ventays des que té vosté. Si jò des méus n' hi don à vosté tants còm are en té, llavò en tendrém tants perhòmo: y entre totes dues en tenim el doble des que jò are tench més que vosté.

UN MUSICH.

CAVILACIÓ.

Sirviòla—Xucla—Toñina—Congre—Bonítol
Esparray—Oblada—Escòrpera—Anfós.

Amb ses primeres lletres d' aquests nòms de pexos, compòndre es nòm d' un aguiat.

COSI' N GAMBÀ.

ENDEVINAYA.

O m' embuyas ò t' embuyas:
¿Sabs tú quina planta hey ha
Que sa flò à s' capdemunt fá
Y à ses rèls hey té ses fuyes?

X.

(Ses solucions dissapte qui cé si som oius.)

29 MATX DE 1880.

Estampa den Pere J. Gelabert.